

Osavuosisikatsaus
tammikuu-syyskuu 2016

Teollisuuden Voima Oyj:n osavuositiedote 1.1.–30.9.2016

Vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana Teollisuuden Voiman sähköntuotanto Olkiluoto 1 ja Olkiluoto 2 -laitosyksiköillä jatkui turvallisesti. Olkiluoto 3 -laitosyksikön asennustyöt ja prosessijärjestelmien testaukset jatkuivat. Laitosyksikön käyttöluvapahakemus jätettiin työ- ja elinkeinoministeriölle huhtikuussa. Posivan loppusijoitushankkeessa siirryttiin konseptin ja kustannusten optimointivaiheeseen. Kapselointilaitoksen pohjan louhintaan liittyvät valmistelutyöt etenivät.

Toimintaympäristö

Sähkön käyttö lisääntyi Suomessa tammi–syyskuussa 2,6 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Suomen hallitus käynnisti vuonna 2015 uuden energia- ja ilmastostrategian valmistelun. Strategia vastaa muun muassa kysymykseen, kuinka saavutetaan hallitusohjelman tavoite uusiutuvan energian osuudelle ja hiilen energiakäytöstä luopumiselle. Lisäksi haetaan ratkaisuja EU:n 2030 energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi Suomessa. Strategia annetaan selontekona eduskunnalle vuoden 2016 lopulla.

Euroopan komissio julkaisee joulukuussa 2016 uutta lainsäädäntöä EU:n sähkömarkkinamallin uudistamiseksi. Euroopan parlamentti antoi lainvalmisteluun liittyen mietinnön syyskuussa 2016. Mietinnössä painotetaan muun muassa päästökaupan tehostamisen tärkeyttä ja jäsenvaltioiden oikeutta päättää itse omista energiapaaleistaan. Joulukuussa julkistettavat lakiehdotukset siirtyvät parlamentin ja neuvoston käsiteltäviksi alkuvuodesta 2017.

Euroopan komissio julkaisee päivitetyn version ydinvoimaa käsittelevästä PINC-tiedonannosta lokakuussa 2016. Huhtikuussa 2016 julkaisemassaan alustavassa PINC-tiedonannossa komissio arvioi ydinvoiman pysyvän merkittävänä osana EU:n energiavalikoimaa vuoteen 2050 ulottuvalla jaksolla. Komissio nosti tiedonannossaan esille myös kansallisten sääntelyviranomaisten yhteistyön kehittämisen standardointi- ja lisensointikysymyksissä ydinvoimalaitosten kustannustehokkuuden parantamiseksi.

Liiketoiminnan tulos

TVO toimii omakustannusperiaatteella (Mankala-periaate). TVO:n tavoitteena ei ole tuottaa voittoa eikä jakaa osinkoa. Kustannukset veloitetaan osakkailta sähkön hinnassa, jolloin katsauskauden tulos on lähtökohtaisesti nolla, ellei erityisistä olosuhteista muuta johdu. Osakkaat maksavat muuttuvat kustannukset toimitettujen energiamäärien mukaan ja kiinteät kustannukset omistuksen mukaisessa suhteessa riippumatta siitä, onko teho-osuutta käytetty vai ei. Toimintaperiaatteesta johtuen tulokseen perustuvia tunnuslukuja ei esitetä. Katso "TVO:n omakustannusperiaate" liitetiedoissa.

Konsernin liikevaihto katsauskaudella 1.1.–30.9.2016 oli 252,4 (1.1.–30.9.2015: 217,1) miljoonaa euroa. Sähkön toimitusmäärä osakkaille oli 10 774,1 (10 416,9) GWh. Sähkön korkeampi toimitusmäärä osakkaille johtuu sekä OL2:n että Meri-Porin lisääntyneestä toimitusmäärästä edelliseen vuoteen verrattuna.

Konsernin tulos oli -9,6 (18,3) miljoonaa euroa. Katsauskauden tulokseen vaikuttaa uuteen ydinjätehuollon tekniseen suunnitelmaan ja aikatauluun perustuvan kustannusarvion päivitykset sekä siihen liittyvän ydinjätehuoltovastuuvarauksen muutokset.

Rahoitus ja maksuvalmius

TVO:n rahoitustilanne on kehittynyt suunnitelmien mukaisesti.

TVO:n pitkä- ja lyhytaikaisten lainojen määrä, lukuun ottamatta osakkaille edelleen lainattua lainaa Valtion ydinjätehuoltorahastolta, oli katsauskauden lopussa 4 080,0 (31.12.2015: 3 987,5) miljoonaa euroa, josta huonomman etuoikeuden omaavia osakaslainoja oli 479,3 (479,3) miljoonaa euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin katsauskaudella 300,0 (500,0) miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin katsauskauden aikana 287,9 (152,9) miljoonaa euroa.

Japan Credit Rating Agency (JCR) säilytti helmikuussa TVO:n luottoluokituksen tasolla AA- ja arvioi yhtiön tulevaisuuden näkymät vakaiksi. Fitch Ratings säilytti toukokuussa TVO:n luottoluokituksen tasolla BBB, mutta muutti yhtiön tulevaisuuden näkymät negatiivisiksi. Standard & Poor's laski toukokuussa TVO:n luottoluokituksen tasolta BBB- tasolle BB+ ja arvioi yhtiön tulevaisuuden näkymät vakaiksi.

TVO allekirjoitti helmikuussa uuden 1 300 miljoonan euron valmiusluoton. Valmiusluotolla jälle-rahoitetaan maaliskuussa 2011 allekirjoitettu valmiusluotto. Valmiusluotto koostuu 1 000 miljoonan euron ja 300 miljoonan euron eristä. Ensimmäisen erän laina-aika on viisi vuotta ja jälkimmäisen kolme vuotta. Molempien erien laina-aikaan sisältyy kaksi yhden vuoden jatko-optiota. Valmiusluotto käytetään yhtiön yleisiin rahoitustarpeisiin.

Euroopan investointipankki (EIP) myönsi syyskuussa TVO:lle 100 miljoonan euron rahoituksen Olkiluoto 1 ja Olkiluoto 2 -laitosyksiköiden käynnissä oleviin modernisointi- ja turvallisuusparannushankkeisiin.

Lisäksi katsauskauden aikana on allekirjoitettu yhteensä 575 miljoonan euron edestä kahdenvälisiä pankkilainoja, joista nostamatta on 275 miljoonaa euroa.

OL3-projektin rahoituskulut on aktivoitu taseeseen.

TVO käyttää oikeuttaan lainata varoja takaisin Valtion ydinjätehuoltorahastolta laissa määrättyjen sääntöjen puitteissa. Lainan määrä 30.9.2016 oli 1 027,1 (31.12.2015: 1 009,1) miljoonaa euroa ja se on edelleen lainattu yhtiön A-osakesarjan osakkaille. Lainaa Valtion ydinjätehuoltorahastolta lisättiin 18,0 (26,3) miljoonaa euroa 31.3.2016.

Ydinvoima

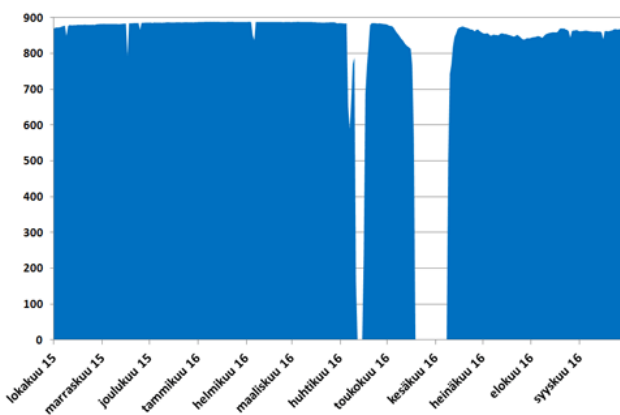
Olkiluoto 1 ja Olkiluoto 2

Olkiluodon voimalaitosyksiköiden, Olkiluoto 1 (OL1) ja Olkiluoto 2 (OL2), sähköntuotanto katsauskaudella oli 10 550 (10 356) GWh ja käyttökerroin yhteensä 91,4 (90,0) prosenttia.

Laitosyksiköt toimivat tarkastelujakson ajan turvallisesti. OL1:n nettotuotanto oli 5 112 (5 451) GWh ja käyttökerroin 88,6 (94,8) %. OL2:n nettotuotanto oli 5 438 (4 905) GWh ja käyttökerroin 94,2 (85,3) %.

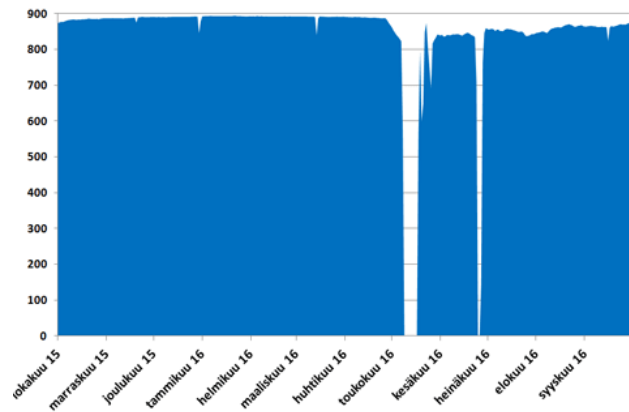
Olkiluoto 1

Keskimääräinen sähköteho MW
1.10.2015–30.9.2016

Olkiluoto 2

Keskimääräinen sähköteho MW
1.10.2015–30.9.2016

OL1 oli poissa tuotannosta huhtikuussa vajaan viikon. Laitosyksikön sähköntuotanto keskeytettiin voittuneiden polttoaine-elementtien vaihdon vuoksi 11. huhtikuuta. Laitosyksikkö kytkettiin takaisin sähköntuotantoon 16. huhtikuuta.

OL2 ajettiin kylmäseisokkiin yhden pääkiertopumpun moottorin vaihdon johdosta 24. kesäkuuta ja laitosyksikkö kytkettiin takaisin valtakunnan verkkoon 27. kesäkuuta.

Vuosihuollot

Olkiluodon ydinvoimalaitoksen vuoden 2016 vuosihuollot toteutettiin 8.5.–9.6.2016. OL1:llä oli mittavampi, runsaat 21 vuorokautta kestänyt huoltoseisokki ja OL2:lla polttoaineenvaihtoseisokki, jonka kestoksi tuli runsaat 9 vuorokautta. Vuosihuollot kestivät noin viisi vuorokautta ennakoitua pidempään. Aikatauluviivästyksiä aiheuttivat muun muassa säätösauvatoimilaitetöiden viiveet. Muilta osin vuosihuollot sujuivat suunnitelmien mukaisesti.

OL1:n huoltoseisokin keskeisimmät työt olivat yhden pääkiertopumpun vaihto ja siihen liittyvän taajuusmuuttajan uusinta, neutronivuon mittauksen kalibrointijärjestelmän uusinta, pienjännitekojeistojen vaihto ja jälkilämmönpoistoon vaikuttavan lämmitysjärjestelmän modernisointi yhdessä osajärjestelmässä. Suojarakennukseen tehtiin myös tiiveyskoe. Töissä oli enimmillään mukana TVO:n oman väen lisäksi noin tuhat ulkopuolista tekijää.

Polttoaineen vaihdon lisäksi OL2:lla tehtiin vuosittain toistuvia huoltotöitä.

Olkiluoto 3

Olkiluoto 3 EPR (OL3 EPR) on rakenteilla oleva ydinvoimalaitosyksikkö, joka on tilattu kiinteähintaisena avaimet käteen -periaatteella konsortiolta (laitostoimittaja), jonka muodostavat AREVA GmbH, AREVA NP SAS ja Siemens AG. Konsortioon kuuluvat yhtiöt ovat laitostoimittussopimuksen mukaisesti yhteisvastuussa sopimusvelvoitteista. Laitostoimittajan syyskuussa 2014 päivittämän aikataulun mukaan laitosisyksikön säännöllinen sähköntuotanto alkaa vuoden 2018 lopulla.

Areva julkaisi vuonna 2016 suunnitelman liiketoimintansa uudelleenjärjestelystä. Suunnitelma sisältää Areva NP:n liiketoiminnan siirtämisen, OL3-projektia lukuun ottamatta, uuteen yhtiöön, joka on tarkoitus myydä EDF:n johtamalle konsortiolle. Järjestelyn on ilmoitettu tulevan valmiiksi vuoden 2017 jälkipuoliskolla. Järjestelyn toimeenpano edellyttää päätöksiä ja hyväksyntöjä muun muassa suunniteltuun valtionapuun liittyen. TVO edellyttää, että järjestelyssä varmistetaan OL3-projektin loppuunsaattaminen laitostoimittajan ilmoittaman aikataulun mukaisesti eli vuoden 2018 lopulla.

Laitosisyksikön rakennustekniset työt ovat pääosin valmiit. Sähkö-, automaatio- ja mekaaniset asennukset ovat edelleen kesken. Tammikuussa 2016 aloitettiin käyttöautomaatiojärjestelmien koe-käyttö. Huhtikuussa aloitettiin prosessijärjestelmien testaus ja jätettiin käyttöluvapahakemus työ- ja elinkeinoministeriölle (TEM). Päätöksen käyttöluvan myöntämisestä tekee valtioneuvosto TEMin esityksen pohjalta.

Turbiinilaitoksella käyttöönoton ensimmäinen vaihe on valmistunut. Osa järjestelmistä ja komponenteista pidetään käytössä, osa on säilötyinä erillisen suunnitelman mukaisesti.

Työmaan henkilömäärä oli raportointikauden lopussa noin 2 400. Työmaan työturvallisuus säilyi hyvällä tasolla.

Laitosisyksikköä koskevista riita-asioista kerrotaan kohdassa Vireillä olevat oikeudenkäynnit ja riita-asiat.

Kaikki OL3-projektin toteutuneet aktivointikriteerit täyttävät menot on kirjattu konsernin taseen aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintamenuun.

Ydinpolttoaine

Ydinpolttoainehankintojen arvo katsauskaudella oli 42,4 (46,4) miljoonaa euroa ja kulutuksen arvo 40,2 (39,3) miljoonaa euroa.

Ydinpolttoaine- ja uraanivaraston arvo 30.9.2016 oli 226,4 (31.12.2015: 224,2) miljoonaa euroa.

Ydinjätehuolto

Yhtiöllä on ydinenergialain mukaan vastuu ydinjätehuoltoon liittyvistä toimenpiteistä ja niiden kustannuksista.

Posivan loppusijoitushankkeessa on siirrytty vuoden 2017 loppuun asti kestävään konseptiin ja kustannusten optimointivaiheeseen.

Maaliskuussa aloitetun tutkimustila ONKALOn viimeisen louhintaosuuden työt etenevät suunnitellusti. Myös kesäkuussa aloitetut kapselointilaitoksen pohjan louhintaan liittyvät valmistelutyöt ovat edenneet. Varsinaiset louhintatyöt alkavat lokakuussa.

Posiva Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö Posiva Solutions Oy perustettiin 10.6.2016. Yhtiö keskittyy Posivan käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitukseen liittyvässä suunnittelu-, tutkimus- ja kehitystoiminnassa syntyneen tietotaidon myyntiin sekä konsultointiin. Posiva Solutions Oy teki kesäkuussa palvelusopimuksen käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitukseen liittyvien asiantuntija-palveluiden toimittamisesta Fennovoima Oy:lle.

Ydinjätehuollon suunnitelma eli jätehuoltokaavio vuosille 2016–2018 jätettiin TEMille kesäkuun lopussa. Ydinjätehuoltovelvollisilta perittävän ydinjätehuoltomaksun suuruus perustuu kolmen vuoden välein päivitettävään jätehuoltokaavioon.

Konsernitilinpäätöksen veloissa on esitetty IFRS-säännösten mukaan laskettu ydinjätehuoltovastuuseen liittyvä varaus 961,9 (31.12.2015: 971,2) miljoonaa euroa ja varoissa on esitetty vastaava määrä yhtiön osuudesta Valtion ydinjätehuoltorahastossa.

Ydinjätehuollon tulevien kustannusten kattamiseksi yhtiö suorittaa maksuja ydinenergialain mukaisesti Valtion ydinjätehuoltorahastoon. TEM vahvisti joulukuussa 2015 yhtiön ydinjätehuollon vuoden 2015 lopun vastuumääräksi 1 369,4 (1 349,1) miljoonaa euroa ja yhtiön vuoden 2016 rahastotavoitteeksi Valtion ydinjätehuoltorahastossa 1 369,4 (1 345,4) miljoonaa euroa.

Ydinjätehuoltorahasto vahvisti maaliskuussa 2016 yhtiön vuoden 2015 ydinjätehuoltomaksuksi 11,4 (20,8) miljoonaa euroa, joka maksettiin rahastoon 31.3.2016 (31.3.2015). Vuoden 2016 ydinjätehuoltomaksu vahvistetaan maaliskuussa 2017.

Hiilivoima

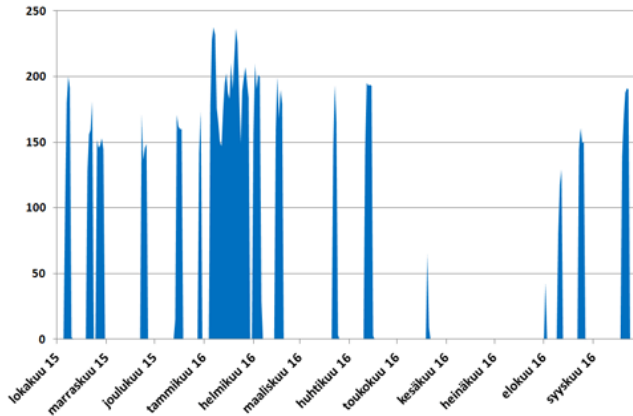
Meri-Pori

TVO:n osuus Meri-Porin hiilivoimalaitoksessa tuotetusta sähköstä 1.1.–30.9.2016 oli 242,2 (80,1) GWh ja sen tuottamiseen käytettiin hiiltä 86,6 (29,3) tuhatta tonnia ja hiilidioksidipäästöoikeuksia 207,1 (66,5) tuhatta tonnia.

TVO:n osuus Meri-Porin tuotannosta

Keskimääräinen sähköteho MW

1.10.2015–30.9.2016

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin

Investoinnit olivat katsauskaudella 199,8 (186,9) miljoonaa euroa. Emoyhtiön investoinnit olivat 196,2 (184,8) miljoonaa euroa, josta OL3-projektiin kohdistui 157,7 (150,9) miljoonaa euroa.

Olkiluodossa on parhaillaan tekeillä useita laitosmuutoksia, joilla varaudutaan OL1- ja OL2-laitosyksiköiden käyttöluvan uusintaan vuonna 2018.

Hiilidioksidipäästöoikeuksia on luovutettu energiamarkkinavirastolle 1,2 (1,9) miljoonan euron arvosta. Katsauskaudella hiilidioksidipäästöoikeuksia on hankittu 1,1 (0,5) miljoonan euron arvosta. Hankitut päästöoikeudet kattavat yhtiön kauden hiilidioksidipäästöoikeustarpeen.

Vireillä olevat oikeudenkäynnit ja riita-asiat

TVO jätti vuonna 2012 kanteen ja vastineen Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) sääntöjen mukaisessa välimiesmenettelyssä koskien OL3:n valmistumisen viivästymistä ja siitä aiheutuneita kustannuksia. TVO:n heinäkuussa 2015 päivittämä rahamääräinen arvio yhtiön kustannuksista ja menetyksistä on noin 2,6 miljardia euroa joulukuuhun 2018 asti, joka on OL3-laitostoimittajan syyskuussa 2014 toimittaman aikataulun mukaan OL3:n säännöllisen sähköntuotannon aloittamisen ajankohta.

Välimiesmenettely alkoi joulukuussa 2008 laitostoimittajan aloitteesta. Laitostoimittajan helmikuussa 2016 päivittämä rahamääräinen vaatimus on kokonaisuudessaan noin 3,52 miljardia euroa. Summa perustuu laitostoimittajan päivittämään analyysiin tapahtumista syyskuuhun 2014 ja joidenkin vaateiden osalta joulukuun 2014 loppuun asti. Summa sisältää viivästyskorkoja (laskettu kesäkuun 2016 loppuun asti) ja TVO:n laitostoimitussopimuksen mukaisesti viivästämiä maksueriä yhteensä noin 1,45 miljardia euroa sekä laitostoimittajan väittämää saamatta jäänyttä voittoa noin 135 miljoonaa euroa. TVO on todennut laitostoimittajan aiemmin toimittamat kanteet ja päivitetyn kanteen perusteettomiksi.

Laitostoimittajakonsortioon kuuluvat yhtiöt (AREVA GmbH, AREVA NP SAS ja Siemens AG) ovat laitostoimitussopimuksen mukaisesti yhteisvastuussa sopimusvelvoitteista.

Välিমiesmenettelyssä esitettyjen vaatimusten perusteella TVO ei ole kirjannut saatavia eikä varauksia.

TVO on pyrkinyt saamaan yksityiskohtaista tietoa Arevalta yhtiön julkaisemasta liiketoimintansa uudelleenjärjestelystä ja sen vaikutuksista OL3-projektiin. Koska TVO ei ole saanut tällaista tietoa, se on jättänyt hakemuksen syyskuun 2016 lopulla Nanterren kaupalliseen tuomioistuimeen Ranskassa. Hakemuksen jättämisen tavoitteena on saada kiireellisesti varmistus siitä, että kaikki tarvittavat taloudelliset ja muut resurssit, erityisesti EPR-teknologiaosaamiseen liittyen, on suunnattu OL3-projektin loppuunsaattamiseen ja pitkäaikaiseen käyttöön ja että laitostoimittaja Areva-Siemens täyttää kaikki laitostoimitussopimuksen mukaiset velvoitteensa.

Henkilöstö

Konsernin henkilöstön määrä oli katsauskauden lopussa 744 (31.12.2015: 749, 30.9.2015: 760) henkilöä. Konsernin vakinaisen henkilöstön määrä oli jakson lopussa 720 (31.12.2015: 731, 30.9.2015: 734) henkilöä.

Vuoden 2015 henkilöstötutkimuksen tulosten pohjalta on käynnistetty Hyvinvointi ja tulokselliset tekijät 2020 -ohjelma, jonka tavoitteena on pureutua henkilöstötutkimuksessa esille nousseihin asioihin. Hanke on edennyt suunnitellusti. Osana hanketta julkaistiin muun muassa työhyvinvointiohjelma 2016.

Vuoden alussa käynnistettiin myös osaamisen kartoittamiseen liittyvä konsernitason hanke. Hankkeen tavoitteena on varmistaa OL3:n onnistunut käyttöönotto ja kaikkien laitossyksiköiden, mukaan lukien Posivan loppusijoituslaitoksen, turvallinen käyttö.

TVO sopi elokuussa Logistikas Oy:n kanssa liikkeenluovutuksesta, jolla TVO-konsernin varasto- ja kuljetuspalvelut siirrettiin Logistikakselle. Liikkeenluovutus astui voimaan 1.9.2016 ja koski yhdeksää henkilöä.

Varsinainen yhtiökokous

TVO:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 23.3.2016. Yhtiökokous hyväksyi tilinpäätöksen vuodelta 2015, vahvisti tuloslaskelman ja taseen sekä myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Kaikki hallituksen jäsenet valittiin uudelleen. Hallitus valitsi samana päivänä pidetyssä järjestäytymiskokouksessaan puheenjohtajaksi Matti Ruotsalan ja varapuheenjohtajaksi Lauri Virkkusen. Hallitus valitsi myös keskuudestaan hallituksen valiokuntien jäsenet ja puheenjohtajat.

Tilintarkastus

Osavuositarkastus on tilintarkastamaton.

Lähtöajan riskit ja epävarmuustekijät

TVO:n toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät on esitetty vuoden 2015 hallituksen toimintakertomuksessa.

Tarkastelujakson aikana ei ole ilmaantunut yhtiön toimintaan liittyviä merkittäviä uusia riskejä.

Arvio loppuvuoden kehityksestä

Loppuvuonna sähköntuotannon odotetaan jatkuvan edellisvuosien tapaan. Olkiluodon ydinvoimalaitoksen tuotantoedellytykset ovat hyvät. Ydinpolttoaineen saatavuus on varmistettu pitkäaikaisin sopimuksin.

OL3-ydinvoimalaitosyksikön toteutusta ja tuotantokäyttöön valmistautumista jatketaan. Prosessijärjestelmien testaukset jatkuvat, ja primääripiirin huuhtelu on tarkoitus aloittaa vuoden loppupuolella. TVO jatkaa laitostoimittajan tukemista projektin loppuunsaattamisessa.

Meri-Porin hiilivoimalaitoksen kapasiteettia käytetään aiempien periaatteiden mukaisesti.

Posivan loppusijoitushankkeen konseptin ja kustannusten optimointivaihe jatkuu vuoden 2017 loppuun saakka. Kapselointilaitoksen varsinaiset louhintatyöt alkavat lokakuussa.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Katsauskauden päättymisen jälkeen ei ole ollut olennaisia tapahtumia.

21.10.2016

Teollisuuden Voima Oyj
Hallitus

KONSERNIN KESKEISIÄ TIETOJA JA TUNNUSLUKUJA

TVO-KONSERNI (IFRS) (M€)	1.1. - 30.9.2016	1.1. - 30.9.2015	1.1. - 31.12.2015
Liikevaihto	252	217	276
Kauden voitto/tappio	-10	18	5
Investoinnit ¹⁾	200	187	345
Oma pääoma	1 573	1 528	1 612
Oman pääoman ehtoiset osakaslainat (sisältyvät edelliseen) ³⁾	479	379	479
Pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat (ilman lainaa VYR:ltä) ²⁾	3 757	3 670	3 654
Laina VYR:ltä ²⁾	1 027	1 009	1 009
Ydinjätehuoltoon liittyvä varaus	962	954	971
Taseen loppusumma	7 511	7 307	7 464
Omavaraisuusaste % ⁴⁾	28,5	28,6	29,4
Henkilöstö keskimäärin	771	806	794

¹⁾ Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin perustuvat bruttoinvestointeihin.

²⁾ Valtion ydinjätehuoltorahasto (VYR)

³⁾ Huonompi etuoikeus kuin muilla lainoilla

⁴⁾ Omavaraisuusaste % = 100 x $\frac{\text{oma pääoma}}{\text{taseen loppusumma} - \text{ydinjätehuoltoon liittyvä varaus} - \text{laina Valtion ydinjätehuoltorahastolta}}$

TEOLLISUUDEN VOIMA OYJ:N KESKEISIÄ TIETOJA JA TUNNUS- LUKUJA

TEOLLISUUDEN VOIMA OYJ (FAS) (M€) 1.1. - 30.9.2016 1.1. - 30.9.2015 1.1. - 31.12.2015

Emoyhtiön välitilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolakia (FAS) noudattaen.

Liikevaihto	250	215	273
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja	-3	19	7
Polttoainekulut	47	42	59
Ydinjätehuoltokulut	59	32	38
Pääomakulut (poistot sekä rahoitustuotot ja -kulut)	38	98	111
Investoinnit ¹⁾	196	185	344
Oma pääoma	858	858	858
Tilinpäätössiirtojen kertymä	176	191	180
Pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat (ilman lainaa VYR:ltä ja osakaslainoja) ²⁾	3 601	3 533	3 509
Osakaslainat ³⁾	479	379	479
Laina VYR:ltä ²⁾	1 027	1 009	1 009
Taseen loppusumma	6 334	6 117	6 252
Omavaraisuusaste % ⁴⁾	28,5	28,0	28,9
Henkilöstö keskimäärin	770	803	791

¹⁾ Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin perustuvat bruttoinvestointeihin.

²⁾ Valtion ydinjätehuoltorahasto (VYR)

³⁾ Huonompi etuoikeus kuin muilla lainoilla

⁴⁾ Omavaraisuusaste %

= 100 x

oma pääoma + tilinpäätössiirtojen kertymä +
osakaslainat

taseen loppusumma - laina Valtion
ydinjätehuoltorahastolta

SÄHKÖN TOIMITUS OSAKKAILLE (GWh)	1.1. - 30.9.2016	1.1. - 30.9.2015	1.1. - 31.12.2015
Ydinvoima	10 532	10 337	14 238
Hiilivoima	242	80	167
Yhteensä	10 774	10 417	14 405

TVO-KONSERNI

TILINPÄÄTÖSLYHENNELMÄ JA LIITETIEDOT**KONSERNIN TUOSLASKELMA**

1 000 €	1.1. - 30.9.2016	1.1. - 30.9.2015	1.1. - 31.12.2015
Liikevaihto	252 421	217 136	275 746
Valmistus omaan käyttöön	7 130	6 231	9 137
Liiketoiminnan muut tuotot	8 213	93 830	96 950
Materiaalit ja palvelut	-110 662	-56 480	-71 647
Henkilöstökulut	-43 032	-44 101	-59 186
Poistot ja arvonalentumiset	-40 266	-100 593	-114 615
Liiketoiminnan muut kulut	-72 534	-68 906	-89 036
Liikevoitto/-tappio	1 270	47 117	47 349
Rahoitustuotot	11 303	16 391	22 284
Rahoituskulut	-24 356	-45 226	-65 008
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-13 053	-28 835	-42 724
Osuus yhteisyritysten tuloksesta	2 136	0	0
Voitto/tappio ennen veroja	-9 647	18 282	4 625
Tuloverot	-1	-1	0
Kauden voitto/tappio	-9 648	18 281	4 625

Kauden voiton/tappion jakautuminen:

Emoyhtiön omistajille	-9 648	18 281	4 625
-----------------------	--------	--------	-------

KONSERNIN LAAJA TUOSLASKELMA

1 000 €	1.1. - 30.9.2016	1.1. - 30.9.2015	1.1. - 31.12.2015
Kauden voitto/tappio	-9 648	18 281	4 625
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka siirretään tai saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:			
Myytavissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset	-385	-23 614	-23 412
Rahavirtojen suojaukset	-25 996	20 998	19 911
Kauden muut laajan tuloksen erät yhteensä	-26 381	-2 616	-3 501
Kauden laaja voitto/tappio	-36 029	15 665	1 124

Kauden laajan voiton/tappion jakautuminen:

Emoyhtiön omistajille	-36 029	15 665	1 124
-----------------------	---------	--------	-------

TVO-KONSERNI

KONSERNIN TASE

1 000 €	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Varat			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	5 002 350	4 710 466	4 852 768
Aineettomat hyödykkeet	6 473	6 419	7 128
Laina- ja muut saamiset	1 030 464	1 012 617	1 012 464
Osuudet yhteisyrityksissä	3 147	1 009	1 009
Sijoitukset osakkeisiin	1 934	1 934	1 934
Johdannaissopimukset	91 922	99 344	110 469
Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	961 907	953 583	971 241
Pitkäaikaiset varat yhteensä	7 098 197	6 785 372	6 957 013
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	247 707	248 561	250 420
Myyntisaamiset ja muut saamiset	29 486	22 848	31 496
Johdannaissopimukset	7 414	8 303	4 441
Rahasto-osuudet	0	100 183	100 385
Rahavarat	128 620	141 303	120 236
Lyhytaikaiset varat yhteensä	413 227	521 198	506 978
Varat yhteensä	7 511 424	7 306 570	7 463 991
Oma pääoma ja velat			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	606 193	606 193	606 193
Ylikurssirahasto ja vararahasto	242 383	242 383	242 383
Arvonmuutosrahasto	-13 800	13 466	12 581
Oman pääoman ehtoiset osakaslainat	479 300	379 300	479 300
Kertyneet voittovarat	258 552	286 236	271 542
Oma pääoma yhteensä	1 572 628	1 527 578	1 611 999
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Ydinjätehuoltoon liittyvä varaus	961 907	953 583	971 241
Laina Valtion ydinjätehuoltorahastolta	1 027 050	1 009 050	1 009 050
Joukkovelkakirjalainat	2 473 581	2 467 679	2 480 900
Muut rahoitusvelat	737 925	724 175	642 370
Johdannaissopimukset	79 649	46 312	37 030
Pitkäaikaiset velat yhteensä	5 280 112	5 200 799	5 140 591
Lyhytaikaiset velat			
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	461 001	430 792	493 307
Johdannaissopimukset	4 866	927	755
Saadut ennakot	44 458	38 829	22 241
Ostovelat	28 540	20 027	12 971
Muut lyhytaikaiset velat	119 819	87 618	182 127
Lyhytaikaiset velat yhteensä	658 684	578 193	711 401
Velat yhteensä	5 938 796	5 778 992	5 851 992
Oma pääoma ja velat yhteensä	7 511 424	7 306 570	7 463 991

TVO-KONSERNI

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

1 000 €	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto ja vararahasto	Arvon- muutos- rahasto	Oman pääoman ehtoiset osakas- lainat	Kertyneet voittovarot	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2016	606 193	242 383	12 581	479 300	271 542	1 611 999	1 611 999
Kauden tulos	0	0	0	0	-9 648	-9 648	-9 648
Muut laajan tuloksen erät:							
Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset	0	0	-385	0	0	-385	-385
Rahavirtojen suojaukset	0	0	-25 996	0	0	-25 996	-25 996
Oman pääoman ehtoiset osakaslainat	0	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman ehtoisten osakaslainojen maksetut korot	0	0	0	0	-3 342	-3 342	-3 342
Oma pääoma 30.9.2016	606 193	242 383	-13 800	479 300	258 552	1 572 628	1 572 628

1 000 €	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto ja vararahasto	Arvon- muutos- rahasto	Oman pääoman ehtoiset osakas- lainat	Kertyneet voittovarot	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2015	606 193	242 383	16 082	439 300	271 160	1 575 118	1 575 118
Kauden tulos	0	0	0	0	18 281	18 281	18 281
Muut laajan tuloksen erät:							
Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset	0	0	-23 614	0	0	-23 614	-23 614
Rahavirtojen suojaukset	0	0	20 998	0	0	20 998	20 998
Oman pääoman ehtoiset osakaslainat	0	0	0	-60 000	0	-60 000	-60 000
Oman pääoman ehtoisten osakaslainojen maksetut korot	0	0	0	0	-3 205	-3 205	-3 205
Oma pääoma 30.9.2015	606 193	242 383	13 466	379 300	286 236	1 527 578	1 527 578

TVO-KONSERNI

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

1 000 €	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Liiketoiminnan rahavirrat			
Kauden voitto/tappio	-9 648	18 281	4 625
Oikaisut:			
Verot	1	1	1
Rahoitustuotot ja -kulut	13 053	28 835	42 724
Poistot ja arvonalentumiset	40 266	100 593	114 615
Osuus yhteisyritysten voitosta/tappiosta	-2 136	0	0
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksutapahtumaa	-6 764	-30 490	-43 493
Myyntivoitot ja -tappiot käyttöomaisuushyödykkeistä ja osakkeista	0	-27 972	-27 978
Käyttöpääoman muutokset:			
Korottomien saamisten lisäys (-) tai vähennys (+)	-2 643	7 543	525
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) tai vähennys (+)	3 558	-8 600	-10 889
Ostovelkojen ja muiden velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	62 964	21 171	-2 705
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-3 309	-6 644	-6 775
Saadut osingot	0	1 219	1 219
Saadut korot	8 170	9 983	10 001
Maksetut verot	-2	-1	-1
Liiketoiminnan nettorahavirta	103 510	113 919	81 869
Investointien rahavirrat			
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-283 217	-194 484	-256 586
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutustulot	0	0	6
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-364	-746	-1 095
Investoinnit muihin sijoituksiin	-2	-62	-135
Luovutustulot muista sijoituksista	0	28 248	28 248
Myönnetyt lainasaamiset	-18 000	-26 250	-26 234
Lainasaamisten takaisinmaksut	0	0	274
Investointien nettorahavirta	-301 583	-193 294	-255 522
Rahoituksen rahavirrat			
Oman pääoman ehtoisten osakaslainojen nostot	0	0	100 000
Oman pääoman ehtoisten osakaslainojen takaisinmaksut	0	-60 000	-60 000
Pitkäaikaisten lainojen nostot	318 000	526 250	526 250
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-289 645	-94 581	-164 309
Sijoitukset rahasto-osuuksiin	100 000	-100 000	-100 000
Oman pääoman ehtoisten osakaslainojen maksetut korot	-2 374	-2 265	-4 311
Korollisten saamisten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	12
Lyhytaikaisten rahoitusvelkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	80 476	-162 144	-117 171
Rahoituksen nettorahavirta	206 457	107 260	180 471
Rahavarojen muutos	8 384	27 885	6 818
Rahavarat kauden alussa	120 236	113 418	113 418
Rahavarat kauden lopussa	128 620	141 303	120 236

TVO-KONSERNI

OSAVUOSIKATSAUKSEN LIITETIEDOT

LAADINTAPERIAATTEET

Osavuositarkastus on laadittu IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin mukaisesti. Laatimisessa on noudatettu samoja laadintaperiaatteita kuin vuoden 2015 tilinpäätöksessä ja lisäksi vuonna 2016 käyttöön otettuja uusia IAS/IFRS -standardeja.

ARVIOIDEN KÄYTTÖ JA JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET

Osavuositarkastuksen laatiminen edellyttää, että yhtiön johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Toteutuneet tulokset saattavat olla erilaisia näihin arvioihin verrattuna. Johdon tekemät merkittävät konsernin laadintaperiaatteisiin ja keskeisimpiin epävarmuustekijöihin liittyneet arviot ovat samoja, joita sovellettiin vuositilinpäätöksessä 2015.

OSUDET YHTEISYRITYKSISSÄ

Teollisuuden Voima Oyj:n yhteisyritys Posiva Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö Posiva Solutions Oy perustettiin 10.6.2016. Konserni soveltaa kaikkiin yhteisjärjestelyihin IFRS 11 -standardia. TVO:n yhteisyritys 73,62 prosentin omistusosuudella on Posiva Solutions Oy, joka keskittyy Posivan käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitukseen liittyvässä suunnittelu-, tutkimus- ja kehitystoiminnassa syntyneen tietotaidon myyntiin sekä konsultointiin. Yhteisyritykset yhdistellään konserniin pääomaosuusmenetelmällä.

TULOSLASKELMAN VERTAILUKELPOISUUS

Uuteen ydinjätehuollon tekniseen suunnitelmaan ja aikatauluun perustuva kokonaiskustannusarvio on päivitetty kesäkuussa 2016. Päivitetty kustannusarvio vähensi ydinjätehuoltovastuuseen liittyvän varauksen ja rahoituskulujen määrää sekä kasvatti materiaalit ja palvelut -kulujen määrää. Päivityksen kokonaisvaikutus tulokseen on negatiivinen, koska ydinjätehuoltorahaston arvo kirjataan materiaalit ja palvelut -erää oikaisemalla yhtä suureksi kuin varaus ydinjätehuoltorahaston ollessa ylirahoitettu IFRS:n näkökulmasta. Lisäksi käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoittamiseen liittyvät kustannukset kirjataan kuluksi laitoksen käyttöaikana polttoaineen käytön perusteella ja suunnitelmiin sekä aikatauluihin tulevien muutosten vaikutus kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan perustuen käytetyn polttoaineen määrään kunkin tilikauden loppuun mennessä. Näiden päivitysten ja muutosten negatiivinen tulosvaikutus on pääosin kertaluonteinen. Katso liitetieto: Ydinjätehuoltovastuuseen liittyvät varat ja varaus.

TULOSLASKELMAN VERTAILUKELPOISUUS - AINEELLISTEN KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEIDEN ARVONALENTUMINEN Q2 2015

Yhtiön taseen OL4-projektiin liittyvien aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvo 58,2 miljoonaa euroa on kokonaisuudessaan kirjattu taseen arvonalentumiseksi. Tuloslaskelmassa arvonalentuminen on kirjattu ryhmään poistot ja arvonalentumiset. Osakkailta laskutettu arvonalentuminen esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa.

TVO:N OMAKUSTANNUSPERIAATE

TVO on julkinen suomalaisten teollisuus- ja voimayhtiöiden omistama osakeyhtiö. Yhtiöjärjestyksen mukaisesti TVO toimittaa sähköä osakkailleen omakustannusperiaatteella (ns. Mankala-periaatteella) eli luovuttaa tuottamansa tai hankkimansa sähkön osakkailleen näiden kunkin osakesarjan omistuksen suhteessa ja kukin kyseisen osakesarjan osakas vastaa yhtiötä kohtaan yhtiöjärjestyksessä tarkemmin määritellyistä muuttuvista ja kiinteistä vuosikustannuksista.

TVO:n yhtiöjärjestyksen mukaan kunkin osakkaan vastuuosuus vuosikustannuksista rajoittuu aina osakeomistuksen suhteellista osuutta kaikista saman sarjan osakkeista vastaavaan määrään eikä toisen osakkaan mahdollinen

laiminlyönti laajenna osakeomistukseen perustuvaa osakkaan vastuuta. Vain yhtiöllä on oikeus vedota yhtiöjärjestyksessä määrättyyn osakkaiden kustannusvastuuseen. Osakkaat eivät vastaa muista kuin edellä mainituista yhtiön kustannuksista, ellei muuta ole erikseen sovittu.

Kunkin osakkaan sähkönsaantioikeuden edellytyksenä on, että tämä on maksanut osalleen tulevat kustannukset ajallaan. Mikäli osakas laiminlyö tämän maksuvelvollisuutensa, yhtiöllä on oikeus katkaista sähköntoimitus kyseiselle osakkaalle ja myydä osakkaan sähköosuus eniten tarjoavalle, ensi sijassa yhtiön toiselle osakkaalle.

Omakustannuseriaate on tarkemmin kuvattu yhtiöjärjestyksessä.

TVO-KONSERNI

SEGMENTTIRAPORTOINTI**TVO:n segmenttirakenne**

Konsernilla on kaksi raportoitavaa segmenttiä: ydinvoima ja hiilivoima.

Ydinvoima-segmentin sähköä tuotetaan kahdessa ydinvoimalaitosyksikössä, Olkiluoto 1 ja Olkiluoto 2 (OL1 ja OL2). Ydinvoimalaitosyksikkö Olkiluoto 3 (OL3) on rakenteilla Olkiluotoon. Ydinvoimasegmenttiin sisältyy myös konsernin tytäryhtiö TVO Nuclear Services Oy (TVONS), jonka toiminta liittyy ydinvoimaan.

Hiilivoima-segmentin sähköä tuotetaan TVO:n osuudella Meri-Porin hiilivoimalaitoksessa.

Segmenttitietojen laskentaperiaatteet

TVO-konserni esittää liiketoimintasegmenteittäin liikevaihdon, kauden tuloksen ja varat, joita ylin operatiivinen päätöksentekijä seuraa.

Ylin operatiivinen päätöksentekijä seuraa raportointia Suomen kirjanpitolain (FAS) mukaisesti. IFRS-laadintaperiaatteiden edellyttämät oikaisut raportoidaan konsernitasonla.

LIKEVAIHTO SEGMENTEITTÄIN

1 000 €	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Ydinvoima	235 800	204 647	256 843
Hiilivoima	16 621	12 489	18 903
Yhteensä	252 421	217 136	275 746

KAUDEN VOITTO/TAPPIO SEGMENTEITTÄIN

1 000 €	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Ydinvoima	-1 908	21 632	10 823
Hiilivoima	-1 334	-2 347	-3 506
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja (FAS)	-3 242	19 285	7 317
Ydinjätehuoltovastuun vaikutus	-9 103	-1 415	-3 258
Rahoitusinstrumenttien vaikutus	0	34	27
Muut IFRS-oikaisut	561	377	539
Osuus yhteisyritysten tuloksesta	2 136	0	0
Yhteensä (IFRS)	-9 648	18 281	4 625

VARAT SEGMENTEITTÄIN

1 000 €	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Ydinvoima	6 311 629	6 077 464	6 218 056
Hiilivoima	22 909	40 163	34 562
Yhteensä (FAS)	6 334 538	6 117 627	6 252 618
Ydinjätehuoltovastuun vaikutus	1 065 692	1 068 315	1 084 129
Rahoitusinstrumenttien vaikutus	67 603	73 633	81 771
Rahoitusleasingien vaikutus	57 459	59 160	58 310
Muut IFRS-oikaisut	-16 004	-12 165	-12 837
Osuus yhteisyritysten tuloksesta	2 136	0	0
Yhteensä (IFRS)	7 511 424	7 306 570	7 463 991

TVO-KONSERNI

AINEELLISTEN KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

1 000 €	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Kirjanpitoarvo kauden alussa	4 852 768	4 628 318	4 628 318
Lisäykset	198 330	185 560	342 846
Vähennykset	-9 391	-4 563	-8 715
Poistot ja arvonalentumiset	-39 357	-99 750	-113 501
Vähennysten kertyneet poistot	0	901	3 820
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	5 002 350	4 710 466	4 852 768

AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

1 000 €	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Kirjanpitoarvo kauden alussa	7 128	7 893	7 893
Lisäykset	1 441	1 301	2 282
Vähennykset	-1 187	-1 932	-1 932
Poistot ja arvonalentumiset	-909	-843	-1 115
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	6 473	6 419	7 128

TVO-KONSERNI

RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteet ja periaatteet ovat yhdenmukaisia vuoden 2015 konsernin tilinpäätöksessä esitettyjen tietojen kanssa.

JOHDANNAISSOPIMUKSET

Johdannaisopimusten nimellisarvot *

1 000 €	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Koronvaihtosopimukset	2 379 518	1 151 446	1 809 518
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset	145 988	172 748	159 508
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset	856 898	856 898	856 963
Yhteensä	3 382 404	2 181 092	2 825 989

Johdannaisopimusten käyvät arvot *

1 000 €	30.9.2016			30.9.2015			31.12.2015		
	Posi- tiivinen	Nega- tiivinen	Yhteensä	Posi- tiivinen	Nega- tiivinen	Yhteensä	Posi- tiivinen	Nega- tiivinen	Yhteensä
Koronvaihtosopimukset									
Sovelletaan rahavirran suojauslaskentaa	0	-38 602	-38 602	0	-18 135	-18 135	0	-17 731	-17 731
Sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa	41 021	-7 075	33 946	26 277	0	26 277	25 876		25 876
Ei sovelleta suojauslaskentaa	0	0	0	0	-354	-354		-176	-176
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset									
Sovelletaan rahavirran suojauslaskentaa	23 941	-171	23 770	31 205	-351	30 854	30 304	-475	29 829
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset									
Ei sovelleta suojauslaskentaa	34 374	-38 666	-4 293	50 165	-28 400	21 765	58 731	-19 404	39 327
Yhteensä	99 336	-84 515	14 821	107 647	-47 240	60 406	114 910	-37 785	77 125

* Sisältää koron- ja valuutanvaihtosopimukset liittyen Private Placement -järjestelyihin.

TVO-KONSERNI

KÄYVÄN ARVON HIERARKIA KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUISTA RAHOITUSVAROISTA JA -VELOISTA

1 000 €	30.9.2016			31.12.2015		
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat						
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat johdannaissopimukset		34 374			58 731	
Johdannaissopimukset rahavirran suojauslaskennassa		23 941			30 304	
Johdannaissopimukset käyvän arvon suojauslaskennassa		41 021			25 876	
Myytävissä olevat sijoitukset						
Sijoitukset noteerattuihin osakkeisiin	0			0		
Sijoitukset muihin osakkeisiin ja osuuksiin			0			0
Yhteensä	0	99 336	0	0	114 910	0
Käypään arvoon arvostetut velat						
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat johdannaissopimukset		38 666			19 580	
Johdannaissopimukset rahavirran suojauslaskennassa		38 773			18 205	
Johdannaissopimukset käyvän arvon suojauslaskennassa		7 075			0	
Yhteensä	0	84 515	0	0	37 785	0

Yhtiöllä on lisäksi 30.9.2016 noteeraamattomia osakkeita 1 934 (2015: 1 934) tuhatta euroa, jotka arvostetaan hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei ole luotettavasti saatavilla.

Käypien arvojen tasoluokat

Johdannaissopimukset on alun perin merkitty taseeseen käypiin arvoihin ja myöhemmin arvostettu käypiin arvoihin jokaisena tilinpäätöshetkenä. Käyvät arvot on määritelty käyttämällä useita eri menetelmiä sekä arvonmääritystekniikoita ja lisäksi taustaoletukset perustuvat kyseisten tilinpäätöspäivien markkinanoteerauksiin (Taso 2). Koronvaihtosopimusten käyvät arvot ovat ennustettujen ja tulevien kassavirtojen nykyarvoja. Valuuttatermiinisopimukset on arvostettu käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinanoteerauksia.

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KIRJANPITOARVOT ARVOSTUSRYHMITÄIN

1 000 €	30.9.2016			31.12.2015		
	Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Pitkäaikaiset velat						
Muut rahoitusvelat*	3 211 506	3 211 506	3 336 795	3 123 270	3 123 270	3 173 706

*Sisältää joukkovelkakirjalainoja ja kiinteäkorkoisia EUR-velkoja

Muiden kuin taulukossa esitettyjen rahoitusvarojen ja -velkojen osalta kirjanpitoarvo vastaa käypää arvoa.

TVO-KONSERNI

YDINJÄTEHUOLTOVASTUUSEEN LIITTYVÄT VARAT JA VARAUS**Taseeseen sisältyvät ydinjätehuoltovastuuseen liittyvät varat ja velat**

1 000 €	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
TVO:n Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuden tasearvo (pitkäaikaiset varat)	961 907	953 583	971 241
Ydinjätehuoltovastuuseen liittyvä varaus (pitkäaikaiset velat)	961 907	953 583	971 241

Suomen ydinenergiain mukainen TVO:n ydinjätehuollon vastuumäärä ja osuus Valtion ydinjätehuoltorahastossa

1 000 €	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Ydinjätehuollon vastuumäärä ydinenergiain mukaan	1 369 400	1 349 100	1 369 400
Rahastotavoite	1 369 400	1 345 400	1 369 400
TVO:n osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	1 369 400	1 345 400	1 357 800
Vastuumäärän ja rahasto-osuuden erotus	0	3 700	11 600

Ydinjätehuoltovastuuseen liittyvä varaus kattaa tulevat ydinvoimalaitoksen käytöstäpoiston ja käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksen kustannukset. Varaus perustuu vuosittain päivitettäviin kustannusennusteisiin ja joka kolmas vuosi tehtäviin teknisiin suunnitelmiin ja niihin perustuviin kokonaiskustannusarvioihin.

Uuteen ydinjätehuollon tekniseen suunnitelmaan ja aikatauluun perustuva kokonaiskustannusarvio on päivitetty kesäkuussa 2016. Päivitetty kustannusarvio vähensi 30.6.2016 ydinjätehuoltovastuuseen liittyvän varauksen ja rahoituskulujen määrää sekä kasvatti materiaalit ja palvelut -kulujen määrää. Varaus taseessa pieneni muutosten johdosta edellisen vuoden lopun arvosta 23,3 milj. euroa. Kustannusarvion päivityksen muutokset aikaisempaan arvioon nähden näkyvät konsernin tuloslaskelmassa materiaalit ja palvelut -erässä kulujen lisäyksenä 28,1 milj. euroa ja rahoituskuluissa kulujen vähennyksenä 24,0 milj. euroa.

Päivityksen kokonaisvaikutus 30.6.2016 tulokseen oli negatiivinen, koska ydinjätehuoltorahaston arvo kirjataan materiaalit ja palvelut -erää oikaisemalla yhtä suureksi kuin varaus ydinjätehuoltorahaston ollessa yllärahoitettu IFRS:n näkökulmasta.

Lisäksi käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoittamiseen liittyvät kustannukset kirjataan kuluksi laitoksen käyttöaikana polttoaineen käytön perusteella ja suunnitelmiin sekä aikatauluihin tulevien muutosten vaikutus kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan perustuen käytetyn polttoaineen määrään kunkin tilikauden loppuun mennessä.

TVO suorittaa maksuja Valtion ydinjätehuoltorahastoon, josta ydinenergiain mukaan katetaan tulevat ydinjätehuollon vastuut. Työ- ja elinkeinoministeriön päättämän rahastotavoitteen ja TVO:n Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuden välinen ero maksetaan vuosittain vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana. TVO:n osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta 30.9.2016 on 1 369,4 milj. euroa. Taseessa esitetyn osuuden arvo on 961,9 milj. euroa. Tämä ero johtuu siitä, että IFRIC 5 -tulkinnan mukaan Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuden tasearvo ei voi ylittää siihen liittyvien velkojen määrää taseessa, koska TVO:lla ei ole määräysvaltaa Valtion ydinjätehuoltorahastossa.

TVO on antanut valtiolle omistajien takaukset, jotka kattavat vastuun ydinjätehuollon mahdollisista ennalta arvaamattomista menoista ydinenergiain mukaisesti. Takaukset on esitetty liitetiedossa: Vastuut ja muut sitoumukset.

TVO-KONSERNI

VASTUUT JA MUUT SITOUMUKSET**Pantatut velkakirjat ja takaukset**

1 000 €	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Valtion ydinjätehuoltorahastolle pantatut velkakirjat	1 027 050	1 009 050	1 009 050
Ydinjätehuoltovastuuseen liittyvät osakkaiden antamat takaukset	144 530	137 620	137 620

Investointisitoumukset

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaa koskevat sopimukseen perustuvat sitoumukset:

1 000 €	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
OL1 ja OL2	139 000	133 000	140 000
OL3	696 000	781 000	692 000
Yhteensä	835 000	914 000	832 000

Vireillä olevat oikeudenkäynnit ja riita-asiat

Vireillä olevat oikeudenkäynnit ja riita-asiat on esitetty sivulla 7.